

"Šporki Špiro i Neposlušna Tonka" / gkl-split.hr

11. MALI MARULIĆ: GKL SPLIT, „ŠPORKI ŠPIRO I NEPOSLUŠNA TONKA“

18.4.2018. 8:28:10h

Predstava 'Šporki Špiro i Neposlušna Tonka' progovorila je o ozbiljnoj i važnoj temi na silno duhovit, zaigran i raspjevan, redateljski domišljat i izvedbeno šarmantan način, pokazavši kako ne postoji tema koju kazalište ne može pretvoriti u punokrvnu i kvalitetnu predstavu za djecu

Ma koliko police u dućanima bile ispunjene naizgled raznolikim predmetima i ponudama, ako malo bolje zavirimo u njih, uočiti ćemo da je sve beskrajno slično i(li) isto. Na svakom trećem koraku drugi dućan sa cipelama, tek je ponuda jedna te ista, nikad više dućana za djecu i svi redom ispunjeni kloniranim igračkama i tek dvjema bojama – roza za curice i plavom za dečkiće (nemojte kojim slučajem da se netko zabuni pa kupi krivu boju. Svi će mu imati ponešto za reći – od susjeda do tete u vrtiću). Sve to, htjeli mi ili ne, stvara uniformiranu djecu, roditelje, djedove i bake.

Ta uniformiranost, odnosno kopi/pejstanost (da budemo u duhu vremena), ne zadržava se tek na odjeći i igračkama, već prodire u sve razine društva – od štrebanja „jedinih ispravnih znanja“ u školama do nametanja jedinih ispravnih stavova kroz (društvene) medije, sabornicu i ostala tijela moći. I sve su to „apsolutne“ istine koje ne prizivaju dijalog ili pitanja,

već serviraju gotove, zapakirane odgovore... da skratimo, ma koliko današnjica na površini izgledala prostorom beskrajnih mogućnosti, ispod nje se nalazi nimalo suptilno usmjeravanje prema istosti. Razlog je jednostavan – oblikovane ovce, pardon, pojedince i mase puno je lakše voditi. Ovi drugi, mali i veliki buntovnici, strše iznad gomile, uočavajući u tim usamljenim visinama ono što masa ne vidi. U isto vrijeme oni kvare frizuru te iste mase pa ih se, poput neposlušne kovrče, pokušava na sve načine sputati. Ako ne ide gelom, škare će odraditi svoj posao.

Ovaj ozbiljan uvod u kritiku predstave za djecu nije nimalo bez razloga, budući da se predstava „**Šporki Špiro i Neposlušna Tonka**“ na skroz ozbiljno duhovit način bavi upravo malim buntovnicima koji, ako ostanu svoji, počesto izrastaju u junake što spašavaju sadašnjost i vizionare koji oblikuju budućnost.

Olja Savičević Ivančević u svim svojim tekstovima za kazalište (koje smo pročitali ili pogledali) bavi se važnim i aktualnim temama, gradeći na njima i oko njih privlačne dječje svjetove i zgodne zaplete ispunjene neodoljivim junačicama i beskrajno duhovitim (jezičnim) dosjerkama. Tako je u jednoj od najboljih drama za djecu posljednjih godina, „*Som na cilome svitu*“ (dramu možete pročitati ovdje) vrlo efektno riješila problem sve pustijih otoka, da bi se u „*Šporkom Špiri i Neposlušnoj Tonki*“ obračunala s uniformiranim svijetom. Njegov je dramski predstavnik gradić Utorak u kojemu je svaki dan utorak i u kojemu se svi ljudi oblače isto, smiješe se isto i obožavaju pozirati s tim istim osmjesima. Svi su, jasno, na fotografijama i u životima sretni i veseli dok sve ide po špagici. Čim se špagica pretvori u čvor, kula od nasmiješenih karata počne se raspadati. Čvorić u tekstu predstavlja naslovna Neposlušna Tonka koja ne razbija lampe i prozore niti tuče manje od sebe, već se drukčije oblači i ne želi svaki dan isto doručkovati. Da, ta strašna Tonka ne želi živjeti po špagici i u kalupu, već želi probati i vidjeti nešto drukčije...

Redatelj **Ivan Plazibat**, koji je s Oljom već surađivao na nekoliko predstava, odlično je uz pomoć **Damira Klemenića** koji potpisuje pokret, oblikovao uniformirani svijet Utoraka, pretvorivši stanovnike u sivu masu tijela što se poput duhovite karikature zajedno kreće i prepliće, pjeva, veseli i pozira, no što je duže gledamo, postaje sve tužnija (no i dalje izvedbeno duhovita) groteska. Posebice u odnosu na Tonku koja, i kad je u masi, strši. A ono što strši (Tonka i doslovno obožava provoditi vrijeme na vrhu scenske konstrukcije), to se ignorira, odnosno ne postoji. Tako malena junakinja u svom gradiću doslovce izgubi glas. Zauzvrat, uvijek iste riječi i rečenice Utorčana u njenim ušima pretvaraju se u blablابلانج, što su autori predstave odlično pretočili u zgodan govor tijelima i pokretima. U potrazi za glasom Tonka upozna junaka mračne legende Utoraka, Šporkog Špiru te uz njega spozna da različitost nije mana, već prednost. Slijedi zajednička potraga za glasom u kojemu nalijeću na strašnu Igrušu Plakušu i duhovite Šumnjake te na koncu... to otkrijte sami.

Vrlo privlačnu igru i duhovito oblikovane svjetove Utorčana i Šumnjaka dodatno su razigravali songovi (glazba **Tamara Obrovac**) koji su održavali odlično pogođen ritam, lakoćom se uvlačeći u memoriju gledatelja. Jedini problem predstave je (dramaturški) pad u nekoliko scena s glavnom negativkom Igrušom Plakušom, no nakon njih je uslijedio zgodan rasplet uz dostojno finale pa je i pad dobrim dijelom postao predah.

Ana Marija Veselčić Neposlušnu je Tonku oblikovala s idealnom mjerom mladenačke zaigranosti i šarmantne ozbiljnosti, toplinom, duhovitošću, pozitivnom energijom i nenametljivom različitošću jasno ukazujući da treba biti i ostati svoj. **Petar Konkoj Cailliau** bio je na standardno visokoj razini, vrlo uvjerljivo oblikovavši malog buntovnika s razlogom Šporkog Špiru, dok su **Milana Buzolić Vučica, Ana Uršula Najev, Tvrtko Štajcer, Andrea Majica, Sanja Vidan, Franjo Đaković i Milena Blažanović** bili izuzetno uigrani, tjelesno i koreografski vrlo duhoviti te pjevački skladni u grupnim scenama. **Štajcer i Najev** su vrlo zgodno oblikovali karikature tate i mame, dok je **Buzolić Vučica** oblikovala dozirano strašnu Igrušu.

Ana Marin Utorčane je zgodno obukla u siva bezlična odijela, a Šumnjake u luckasto zelenkasta, dok je Tonku omotala bojama, a Špiru pretvorila u simpatičnog odrapanca. Tek je Igruša vizualno stršala, pomalo nas „grizući“ tim stilskim iskorakom. **Ozren Bakotić** otvorio je prostor igri uz funkcionalan pokretni kostur paravana i malo prekičasta neonska svjetla kao pratnju Igruše (oblikovatelj svjetla **Lucijan Roki**).

Zaključno, predstava „**Šporki Špiro i Neposlušna Tonka**“ progovorila je o ozbiljnoj i važnoj temi na silno duhovit, zaigran i raspjevan, redateljski domišljat i izvedbeno šarmantan način, pokazavši kako ne postoji tema koju kazalište ne može pretvoriti u punokrvnu i kvalitetnu predstavu za djecu.